

per Krzysztof Warlikowski
director de teatre polonès

“Els veritables mestres del teatre es troben més aviat fora de l’escena. I generalment no tenen cap interès en el teatre com a màquina per repetir convencions i reproduir clixés. Ells busquen l’origen del batec, els corrents vius que tendeixen a evitar les sales d’actuació i les multituds propenses a copiar un món o altre. Fem còpies enlloc de crear mons que estan centrats o fins i tot condicionats a un debat amb el públic, a emocions que creixen sota la superfície. I realment no hi ha res que pugui revelar les passions amagades millor que el teatre.

La majoria de vegades me’n torno a la prosa com a guia. Dia sí dia també em trobo pensant en escriptors que fa gairebé cent anys van descriure de manera profètica però també continguda el rebuig dels déus europeus, el crepuscle que va submergir la nostra civilització en una foscor que encara ha d’il·luminar-se. Estic pensant en Franz Kafka, Thomas Mann i Marcel Proust. Voldria també avui incloure-hi John Maxwell Coetzee, entre aquest grup de profetes.

El seu comú sentit de l’inevitable fi del món –no del planeta sinó del model de les relacions humanes- i de l’ordre social i el caos, és punyentment actual per nosaltres aquí i ara. Per a nosaltres que vivim

després de la fi del món. Que vivim malgrat crims i conflictes que diàriament esclaten en llocs nous més ràpid del ritme que els mitjans ubics poden mantenir. Aquests conflictes esdevenen de seguida avorrits i s’esvaeixen dels reportatges de premsa, per no tornar-hi mai més. I ens sentim indefensos, horroritzats i acorralats. Ja no som capaços de construir torres, i els murs que tenaçment construïm ja no ens protegeixen de res, ans al contrari, ells mateixos requereixen la protecció i la cura que consumeixen gran part de la nostra energia vital. Ja no tenim la força per provar d’entreveure què hi ha més enllà de la porta, rere el mur. I per això és exactament que el teatre hauria d’existir i on hauria de buscar la seva força. Per aguaritar allà on mirar està prohibit.

“La llegenda cerca explicar el que no pot ser explicat. Perquè es basa en la veritat i cal que acabi en l’inexplicable”, així és com Kafka va descriure la transformació de la llegenda de Prometeu. Sento profundament que les mateixes paraules haurien de descriure el teatre. I és aquesta classe de teatre, fonamentat en la veritat i que troba el seu final en l’inexplicable el que desitjo per a tots els seus treballadors, aquells que són a escena i aquells que són a la platea, i ho desitjo amb tot el meu cor.”

(Traducció Teatre Municipal de l’Escorxador, Lleida)